



Cerca:

Enciclopèdia

Diccionari

Encyclopaedia

B El bloc de l'Enciclopèdia



El món en xifres

[Sobre l'Enciclopèdia](#) · [Contacte](#) · [Qui som](#) · [Condicions](#) · [Crèdits](#)

© Enciclopèdia Catalana, SAU

l'Enciclopèdia

Search:

Encyclopaedia

HELP

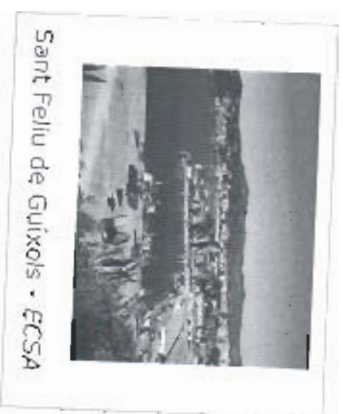
CONTACT

Sant Feliu de Guíxols

Extension: 16 km²

Population: 18 677 h [2001]

Municipality in El Baix Empordà, on the coast, south of the Aro valley on the uneven ground of the northern foothills of the Les Cadiretes massif or Sant Grau range (417 m within the area). The generally abrupt coastline begins, to the east, at the end of



the Sant Pol beach (S'Agaró stream), continues along Molar point, the Molí cove, Molí de les Forques headland (78 m) and Llevant point, which shelters the wide **Sant Feliu bay** (where the port and town are), closed off to the west by the Castellar headland or Sant Elm hill (99 m), with the Garbí point; it continues along the small Sant Elm cove and a few kilometres of straight

coastline and cliffs until En Bosc point and the Canyet cove. The territory is drained by the Les Comes and Sant Amang streams, which merge in the town and form the Monestir stream, as well as the Tueda stream, which flows in to the sea in the eastern part of the town. Most of the territory is covered by cork oak woods (306 ha), pines (295) and scrub (317 ha), but the woods are not exploited today. Green vegetables are grown on 57 ha of irrigated land, and

on dry land basically cereals (310 ha) and vines (25 ha) are cultivated. Industry, however, has traditionally been - besides the activities based on the sea - the economic base, supplemented since the 1950s by the great tourist boom on the Costa Brava. The cork industry has always been extraordinarily important, and Sant Feliu was one of the pioneering towns from the first half of the 18th century onwards (in 1757 there were already 7 cork makers); it reached its high point at the end of the 19th century (in 1887-90 it provided work for 1,326 people), and now, more diversified (corks, agglomerates, etc.) it employs 690 people in 80 companies, 2 of which have more than 70 workers. Other important sectors are foodstuffs (Bonet distilleries, Donuts), metallurgy and above all, due to tourism, building. Its function as a place for summer holidaying and second homes was already important in the 1920s, although only on a local scale (in 1922 the Sant Elm baths were built and in 1925-30 the Passieg Maritim was laid out, which prolonged the Passeig del Mar to the Garbí point; pleasure boat trips were organised between Barcelona and Sant Feliu from 1927 onwards). These days, due to the great boom in international tourism, there are 40 hotels (3,022 beds in 1986) and a large number of flats (chalets and apartments) which are second homes. Numerous estates stretch out all over the area, especially continuing eastward (up to the area of S'Agaró) and westward (*Sant Elm*) from the town. Maritime activity has decreased greatly in recent times; the *port* (the present jetty, built after 1910, from the Llevant point, is 510 m long; it used to be the terminus of the narrow gauge railway line from Girona to Sant Feliu) moved 267,000 tons of bulk goods in 1964 (the total was as much as 600,000 tons in 1926). Fishing has declined noticeably in recent years (around 1964 there were still 6 *bous* and 11 trawlers). The town (pop. 17,505 [1996], *guixolencs*, *feliuans*, *feliuencs* or *santfeliuencs*; 4 m alt) grew up around the old Benedictine monastery of *Sant Feliu de Guixols*, created in the 10th century, whose church became the parish church; on the west front there is the famous *Porta Ferrada*. The old town, from the Rambla Vidal to carrer de l'Hospital and Plaça del Monestir, still has some interesting old houses and some of the towers from the old walls stand around the ruins of the monastery; the Municipal Museum is in the old monastery refectory, housing the Ibero-Roman finds from the Fortim headland and a collection of Neolithic finds from the *comarca*. The

Municipal Archives has some series of 12th-century documents. The new town stretches concentrically around the old centre; the promenade features remarkable Modernist houses, and is decorated in Plaça de Ferran Agulló with a sculpture by Rebull. Monuments have also been raised to composers J. Garreta, and J.M. Vila, to the railway and to Fructuós Gelabert. In 1113 a meeting took place in the town between Ramon Berenguer III and Archbishop Pietro da Pisa, representing the republic of Pisa, in which they signed the pact for the joint venture to occupy the Balearics (which was not carried out until 1134). This fact demonstrates the vitality of the town. The abbot of the monastery granted a franchise charter in 1181. In 1203 there was an unsuccessful attempt to move the town to Castellar hill. Later in the 13th century tension arose between the abbot and the town elders (an agreement of 1277 established the loan to build the walls and defences of the monastery). During the crusade against Catalonia and in circumstances which are not clear, in 1285 there was a great deal of destruction and burning of the town (in 1287 the abbot had to grant new privileges, favouring urban development). The port acquired commercial importance from the 12th century onwards and soon became the port of Girona and the *comarca* of La Selva (in the widest sense). The town freed itself in large part from the abbot's jurisdiction in 1354 (Peter III gave it the title of royal town and it came under Girona's jurisdiction). The shipyards were built in 1285, the ships for the Sicily expedition had already been built there in 1282. The exchange market is 14th-century. In 1443 Alfons IV granted the town a sea consulate, with appeal judges, and in 1453 he authorised the building of the port. Artisans and craftsmen worked and commerce was carried out inside the old walled town (the coopers' guild was very important), whilst in the maritime district the chief activities were those of the shipwrights, shipbuilders, fishermen (also coral), sailors and merchants, who chartered ships to the whole of Europe and even as far as the Near East. Sant Feliu was the most important of the ports on the Girona coast, although the creation of the port of Palamós partly halted its growth. From the 14th century the town expanded towards the Girona road (the Portal de Girona district). The vitality remained after the Middle Ages. The jurisdictional disputes with the monastery continued and at the start of the 17th century it obtained recognition as an enclosed castle, which gave it

lordship of the town. In 1696 General Vendôme's French troops destroyed the castle of *Sant Elm* and the town walls. Warships were built there from the 17th to the beginning of the 19th century. Trade with America from the mid-18th century and the creation of the cork industry (despite the ups and downs that it suffered) gave new impetus to the town. The immigration of specialised workers from Agullana and Darnius throughout the 19th century was important; new housing was built (with an incipient industrial belt). The industrial bourgeoisie enriched the town with new houses and at the end of the century the architect General Guitart i Lostaló developed the town. There were many societies among the working classes (in 1802 a cork workers' guild was formed, under the patronage of Saint John), above all in the second half of the century (brotherhoods, mutual aid societies, leisure, choral societies, co-operatives). In 1863 there were five *casinos* (social clubs), the most important of which was La Constància (popularly known as the Casino dels Nois), a craft and workers' society which still exists (in a building in El Passeig de Mar designed at the beginning of the 20th century by Guitart). The biggest boom in the town came at the turn of the century with the opening in 1892 of the narrow gauge railway to Girona, financed by capital from Sant Feliu, and which closed in 1969; the construction of the port; the creation of the Chamber of Commerce, and the new electric company. The Festival Internacional de Cinema Amateur de la Costa Brava has been held annually since the 1960s. The municipality includes the hamlets of *Sant Amanç*, *Sant Pol* and Les Comes.

Search:

Encyclopaedia

HELP

CONTACT

l'Enciclopèdia

Cerca:

Enciclopèdia

Diccionari



El món en línes

8 El bloc de l'Enciclopèdia

Sobre l'Enciclopèdia

Contacte

ARBRE DE TOPONÍMIA

l'Empordà > el Baix Empordà

> **Sant Feliu de Guíxols**

· les Comes

· Sant Amanç

· Sant Elm

· monestir de Sant Feliu de Guíxols

· Sant Pol

· Santa Escolàstica

Sant Feliu de Guíxols

[Nom històric: **Guíxols**]**Extensió:** 16 km²**Població:** 20 867 h [2006]

Municipi del Baix Empordà, a la costa, al sud de la vall d'Aro i accidentat pels contraforts septentrionals del massís de les Cadiretes o serra de Sant Grau (417 m alt en el terme). El



Mapa

litoral, en general abrupte, s'inicia, a llevant, a l'extrem de la platja de Sant Pol (riera de S'Agaró), continua per la punta del Molar, la cala del Molí, el promontori del Molí de les Forques (78 m) i la punta de Llevant, que resguarda l'ampla **badia de Sant Feliu** (on hi ha el port i la població), tancada a ponent pel promontori del puig Castellar o de Sant Elm (99 m), amb la punta de Garbí; continua per la petita cala de Sant Elm i uns quants quilòmetres de costa recta i penya-segada fins a la punta d'en Bosc i la cala de Canyet. Els corrents principals que drenen el terme són les rieres de les Comes i de Sant Amanç, que conflueixen a la població i formen la riera del Monestir, i la riera de Tueda, que desguassa al sector oriental del nucli. Gran part del territori és ocupat pels boscs d'alzines sureres (306 ha) i pins (295 ha) i matollar (317 ha), però el bosc avui no s'explota. El regadiu ocupa 57 ha d'hortalisses, i al secà hom conrea cereals (310 ha) i vinya (25 ha) principalment. La indústria, però, ha estat tradicionalment —al costat de les activitats derivades de la mar—, la

base econòmica, a la qual s'afegí des dels anys cinquanta el gran *boom* turístic de la Costa Brava. Ha tingut una importància extraordinària la indústria surera, de la qual Sant Feliu fou una de les poblacions pioneres a partir de la primera meitat del s XVIII (el 1757 hom registra ja set tapers); arribà al màxim a la fi del s XIX (en 1887-90 donava feina a 1326 persones), i actualment, més diversificada (taps, aglomerats, etc), ocupa 690 treballadors en 80 empreses, dues de les quals amb més de 70 treballadors. Altres sectors importants són l'alimentari (destil·leries Bonet, Donut), el metal·lúrgic i, sobretot, impulsat pel turisme, el de la construcció. La funció de lloc de residència i estiuèig era ja important els anys vint, encara que d'abast local (el 1922 foren creats els banys de Sant Elm i en 1925-30 hom urbanitzà el passeig Marítim, que perllongava el passeig del Mar fins a la punta de Garbí; des del 1927 hom organitzà viatges de turisme en vaixell Barcelona-Sant Feliu). Actualment, i a causa del gran increment del turisme internacional, hi ha uns 40 establiments hotelers (3 022 places el 1986) i gran nombre d'habitages (xalets i apartaments) de segona residència. Nombroses urbanitzacions s'estenen per tot el terme, especialment continuant a llevant (fins a l'àrea de S'Agaró) i ponent (Sant Elm) la població. L'activitat marítima ha minvat molt darrerament; el *port* (l'escullera actual, bastida a partir del 1910, des de la punta de Llevant, té 510 m de llargada; hi arribava el tren de via estreta de Girona a Sant Feliu) tingué el 1964 un moviment de 267 000 tones de registre brut (el 1926 hom assenyalava unes 600 000 tones). La pesca s'ha reduït sensiblement els darrers anys (vers el 1964 hi havia encara 6 bous i 11 trairines). La *ciutat* (20 429 h agl [2006], *guixolencs*, *feliuans*, *feliuencs* o *santfeliuencs*; 4 m alt) es formà a partir de l'antic monestir de Sant Feliu de Guixols, benedictí, creat al s X, l'església del qual esdevingué la parroquial; a la façana de ponent hi ha la famosa Porta Ferrada. El barri antic, des de la rambla Vidal al carrer de l'Hospital i a la plaça del Monestir, conserva encara cases antigues interessants i, al voltant de les restes del monestir, resten torres de l'antiga muralla; a l'antic refector del monestir hi ha el Museu Municipal, que guarda les troballes iberoromanes del promontori del Fortim i una col·lecció del neolític comarcal. L'Arxiu Municipal conserva



Sant Feliu de Guixols - Fototeca.cat

sèries documentals des del s XII. La part més nova s'estén en forma concèntrica al voltant del nucli vell; davant la mar hi ha el passeig, amb notables cases modernistes, i ornat a la plaça de Ferran Agulló amb una escultura de Rebull. Hom ha erigit també monuments als compositors J.Garreta i J. M.Vila, al ferrocarril i a Fructuós Gelabert. Ja el 1113 tingué lloc en la població una entrevista entre Ramon Berenguer III i l'arquebisbe Pietro da Pisa, com a representant de la república de Pisa, en la qual signaren el pacte per a l'empresa conjunta d'ocupació de les Balears (que no es realitzà fins el 1134). Aquest fet mostra la vitalitat de la població. L'abat del monestir atorgà una carta de franqueses el 1181. El 1203 hom intentà de traslladar, sense èxit, la població al puig Castellar. Ja al s XIII s'iniciaren les tensions entre l'abat i els prohoms de la vila (un conveni el 1277 establí la prestació per a construir els murs i les defenses del cenobi). En la Croada contra Catalunya i en circumstàncies no ben aclarides, hi hagué el 1285 una important destrucció i incendi de la població (el 1287 l'abat hagué d'atorgar nous privilegis, que afavoriren el desenvolupament urbà). El port adquirí importància comercial des del s XII i esdevingué aviat el port de Girona i de la comarca de la Selva (en el sentit ampli). Des del 1354 s'emancipà en gran part la vila de la jurisdicció de l'abat (Pere III li donà el títol de vila reial i esdevingué carrer de Girona). Les drassanes foren bastides a partir del 1285; hom hi construí ja els vaixells de l'expedició a Sicília del 1282. La llotja de mercaderies és del s XIV, i el 1443 Alfons IV concedí a la vila un consolat de mar, amb jutge d'apells, i el 1453 autoritzà la construcció del port. Dins la vila vella, emmurallada, hom exercia les activitats menestrals i el comerç (tingué una gran importància el gremi de boters), mentre al barri marítim hom vivia de cara a les activitats dels calafats, dels constructors de vaixells, dels pescadors (també de corall), dels mariners i dels comerciants, que noliejaven vaixells a tot Europa i fins al Pròxim Orient. Sant Feliu fou el més important dels ports de la costa de Girona, encara que la creació del port de Palamós deturà en part el seu creixement. La població s'expandí des del s XVI vers el camí de Girona (traval del Portal de Girona). La vitalitat es mantingué després de l'edat mitjana. Continuaren les disputes jurisdiccionals amb el monestir i a l'inici del s XVII aquest obtingué el reconeixement com a castell termenat, fet que comportava la senyoria sobre la vila. El 1696 les tropes franceses del general Vendôme destruïren el castell de Sant Elm i les muralles de la vila. La construcció de vaixells de guerra és testimoniada als ss XVII, XVIII i començament del XIX. El comerç amb Amèrica des de

mitjan s XVIII i la creació de la indústria tapera (malgrat les oscil·lacions conjunturals que aquesta sofrí) donaren nou impuls a la població. Fou important al llarg del s XIX la immigració d'obrers especialitzats d'Agullana i Darnius; es formaren nous habitatges (amb un incipient cinturó industrial). La burgesia industrial enriqueí la població amb nous edificis i a la fi del segle l'arquitecte General Guitart i Lostaíó realitzà la planificació urbanística. Hi hagué gran nombre de societats o entitats entre la classe obrera (ja el 1802 es formà un gremi de tapers sota el patronatge de sant Joan), sobretot a partir de mitjan segle (germandats, socors mutus, desbarjo, societats corals, cooperatives). El 1863 hi havia cinc casinos, el més important dels quals fou el de La Constància (popularment el Casino dels Nois), societat menestral i obrera que encara perdura (radicat en un edifici del passeig del Mar planejat al començament del s XX per Guitart). El màxim esclat de la població fou al tombant de segle; el 1892 hom havia inaugurat el ferrocarril de via estreta a Girona, finançat amb capital guixolenc, que perdurà fins el 1969, i la construcció del port, la creació de la cambra de comerç, la nova fàbrica d'electricitat en són altres exemples. Des dels anys seixanta hom hi celebra anualment el Festival Internacional de Cinema Amateur de la Costa Brava. El municipi comprèn els veïnats de Sant Amanç, Sant Pol i les Comes.

cerca:

 El món en xifres  El bloc de l'Enciclopèdia  Sobre l'Enciclopèdia  Contacte

| [Qui som](#) | [Condicions](#) | [Crèdits](#) |

© Enciclopèdia Catalana, SAU

Auditada per l'OJD



l'Enciclopèdia

Search:

Encyclopaedia

HELP

CONTACT

Monastery of Sant Feliu de Guíxols







Benedictine abbey situated in the town of *Sant Feliu de Guíxols* (El Baix Empordà), in the former county of Peralada. It first appears in records in 968, when Abbot Sunyer obtained a privilege from King Lotari authorising him to govern for the whole of his life this monastery as well as that of Sant Pol de Mar. It is not until 1019 that we learn of a second abbot, Landeric, who in 1041 received from the counts of Barcelona the *castrum Benedormiens*, the jurisdiction of which included Castell d'Aro; both he and his successors increased the estates of the monastery (the Aro valley, Romanyà, Solius, Fenals, etc.). In 1117 Count Raymond Berengar III assigned the monastery, together with that of Sant Pere de Galligants in Girona, to the monastery of La Grassa. The monks of Saint Feliu de Guixols opposed the union and the abbot of La Grassa seized the monastery with armed men and for this was excommunicated by the Bishop of Girona in 1118. Once the community had returned to the monastery it had to combat the ambitions of the bishop of Girona. A papal bull from Alexander III (1163) confirmed its holdings and the free election of its abbot. Between 1181 and 1203 the abbots granted privileges to those going to set up in the town or nucleus created near the monastery, and were given leave by King Peter I to build a fortress there. Jurisdiction of the town was shared between the king and the abbot and the arguments between the magistrates and the abbey were a constant cause of conflict between the two ranks until the monastery was closed. Since 1219, it has formed part of the Congregació Clausal Tarraconense. In 1435, when provision by commendment began, it joined with the congregation of Santa Justina de Pàdua and

finally, following the example of Montserrat, in 1515 it united definitively with the congregation of Valladolid, to which it belonged until the closure of the monastery in 1835. Thus it evaded the commendators and was amongst the most flourishing monastic communities in the country. Its abbots ruled for a three-year term from 1523 and from 1613 onwards were elected for four years. At the time of the expulsion of the clergy in 1835, it had 24 monks and 4 incumbents. A 10th century portico, the *Porta Ferrada* (iron-studded door), survives; part of the nave of the church is 12th century and was enlarged to three naves with side chapels in the 14th century. The entire monastery was fortified and surrounded with walls and with seven towers, of which three remain : El Fum, Els Reis and El Corn (the latter has been identified with the former castle of L'Abric, built in the Roman era). The monastery buildings were enlarged and renovated in the 18th century and access was gained through the Saint Benedict gate (1747), which led into the enclosure. The church, restored in modern times, is now the parish church of the town.

Encyclopaedia

HELP

CONTACT

 Grup Enciclopèdia Catalana
  Obres de referència
  La Galera
  La Galera TEXT
  Vernal Media
  llibreCAT

l'Enciclopèdia

Cerca:

[El món en xifres](#)
[8 El bloc de l'Enciclopèdia](#)
[Sobre l'Enciclopèdia](#)
[Contacte](#)

ARBRE DE TOPONÍMIA

el Baix Empordà > Sant Feliu de Guíxols > **monestir de Sant Feliu de Guíxols**

- la Porta Ferrada

monestir de Sant Feliu de Guíxols

Abadia benedictina situada a la vila de Sant Feliu de Guíxols (Baix Empordà), a l'antic comtat de Peralada. La primera notícia és del 968, quan l'abat Sunyer obtingué un privilegi del rei Lotari que l'autoritzava a regir durant tota la seva vida aquest monestir i el de Sant Pol de Mar. Cal esperar el 1019 per a trobar un segon abat, Landeric, que el 1041 rebé dels comtes de Barcelona el *castrum Benedormiens*, la jurisdicció del qual comprenia Castell d'Aro; tant ell com els seus successors augmentaren el patrimoni monàstic (vall d'Aro, Romanyà, Solius, Fenals, etc). El 1117 el comte Ramon Berenguer III cedí el monestir, juntament amb el de Sant Pere de Galligants de Girona, al monestir de la Grassa. Els monjos guixolencs es resistiren a la unió i l'abat de la Grassa envià el monestir amb gent armada i per això fou excomunicat pel bisbe de Girona (1118). Retornada la comunitat al monestir hagué de lluitar contra les pretensions del bisbe de Girona. Una butlla d'Alexandre III (1163) confirmà les possessions i la lliure elecció de l'abat. Entre el 1181 i el 1203 els abats concediren privilegis als qui anessin a establir-se a la vila o nucli creat prop del monestir i obtingueren del rei Pere I de poder construir-hi una fortalesa. La jurisdicció de la vila fou compartida entre el rei i l'abat i les discussions entre els jurats i l'abadia foren un motiu constant de topades entre ambdós estaments fins a l'extinció del monestir. Des del 1219 formà part de la Congregació Clausral Tarraconense. El 1435, quan s'iniciava la provisió per comenda, s'uní a la congregació de Santa Justina de Pàdua i, finalment, el 1515 s'uní definitivament, a exemple de Montserrat, a la congregació de Valladolid, a la qual pertangué fins a la seva extinció el 1835. Així s'escapoli dels commendataris i fou un dels monestirs de vida més florent del país. Els seus abats foren triennals des del 1523 i